

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

Skills Of School Administrators That Affect Academic Administration Towards Excellence of Schools
Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3

ดร.วีระศักดิ์ สุวรรณไตร¹

Dr.Weerasak Suwannatrai¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.68 – 0.94 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษามีความสัมพันธ์

ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the skills of school administrators, 2) study academic administration towards excellence of educational institutions, and 3) study the relationship between the skills of school administrators and academic administration towards excellence of educational institutions. The sample group consisted of school administrators and teachers under the Office of the Primary Educational Service Area, Sakon Nakhon Area 3, academic year 2023. The sample size was determined using the Crazy and Morgan sample comparison table, resulting in a sample of 327 people using stratified random sampling. The research instruments were a questionnaire divided into 2 parts: skills of school administrators under the Office of the Primary Educational

คำสำคัญ: ทักษะผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการ

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

¹Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ดร.วีระศักดิ์ สุวรรณไตร, weerasak7864@gmail.com

รับเมื่อ 29 กรกฎาคม 2567 แก้ไข 5 พฤศจิกายน 2567 ตอรับ 23 ธันวาคม 2567

Service Area, Sakon Nakhon Area 3 and academic administration towards excellence of educational institutions. It was a 5-level rating scale with a discrimination power of 0.68 – 0.94 and a reliability of 0.96 for the whole scale. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the study found that:

1. The skills of school administrators are at a high level overall.
2. Academic administration towards excellence of the school is at a high level overall.
3. The skills of school administrators and academic administration towards excellence of the school are positively related at a high level with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Skills Of School Administrators Academic administration

ภูมิหลัง

ปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมการเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่เพียงแต่ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาเท่านั้นแต่ยังรวมถึงทุก ๆ ประเทศทั่วโลก ซึ่งส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมากมาอยู่หลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษา และข้ามวัฒนธรรมมาอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกัน จนทำให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โลกของการทำงาน จึงปรับเปลี่ยนจากการทำงานที่บุคคลที่มีองค์ความรู้เดียวกัน ทักษะเดียวกันและทำงานในสายงานเดียวกัน มาเป็นใน บุคคลหนึ่งคนต้องมีทักษะที่จำเป็นหลาย ๆ ด้านเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังปรากฏประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออก เฉียงใต้เองก็มิได้รวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มประชาคมอาเซียนซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับการแข่งขันของภูมิภาค ในส่วน ประเทศไทยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและเร่งพัฒนากำลังคนให้มีมาตรฐานที่ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศใน ชาติอาเซียนและนานาชาติ เพื่อความสำเร็จทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิต การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการ พัฒนาประเทศ และได้รับการคาดหวังในการทำหน้าที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 12) โดยมุ่งให้มีทักษะที่จำเป็นและมีคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นตัวแปร สำคัญซึ่งเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาพลเมืองของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560 – 2579) ที่ได้กำหนดไว้ว่า ประเทศชาติมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ แบบพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคนไทยให้มีความสุข สร้างรายได้เพิ่มขึ้นอันจะส่งผลให้สังคมไทยมีความมั่นคง ยุติธรรมและความเสมอภาคเกิดขึ้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวง เพื่อให้ การดำเนินการจัดการศึกษาและบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและ เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ให้ความสำคัญกับ ประเด็นคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติทั้งผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือน และผู้บริหาร ทุกระดับตลอดจนสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทและตลอดชีวิตจะเห็นได้ว่าการดำเนินการจัดการศึกษา และบริหาร จัดการศึกษาในทุกระดับและมีความสำคัญและเกี่ยวโยงกันในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการของ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, หน้า 9) การจัดการศึกษานั้นสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ สารวิชาหลักซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ อันจะนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องรู้เท่าทัน

ความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการทางานให้
ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์
ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสมและต้องรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
ของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยี
มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายใน
และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น
และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2560, หน้า 8) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำต้อง
มีความพร้อมทั้งด้านคุณลักษณะที่โดดเด่นมีทักษะทางปัญญาในระดับสูงและการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลนอกจากนี้ต้องมีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และความคาดหวังสูง มุ่งสร้างความสำเร็จ
และมีจิตเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และสร้างสถานศึกษาให้เป็น
องค์การนวัตกรรมยุคใหม่ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2561, หน้า 9)

ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ไม่สามารถหยุดพัฒนาตนเองได้
หากแต่ต้องเร่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและความพร้อมให้กับตนเองและองค์กรของตน ในการรับมือกับความ
เปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคตเนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็ว
รวมทั้งยังมีกระแสการเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสาร อิทธิพลของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การเรียกร้อง
สิทธิ และรูปแบบการให้บริการที่แตกต่างจากในอดีตนวัตกรรมใหม่และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีรวมถึงกระแส
วัฒนธรรมที่หลากหลายที่ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในหน่วยงานด้านการศึกษา แทบทั้งสิ้นผู้บริหาร
สถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (มัทนา วังนอมศักดิ์, 2561, หน้า 105)
ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำองค์กรและมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษานั้น
จึงจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารงาน สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน และการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทหรือ
สถานการณ์ในปัจจุบันได้เพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หรืออาจกล่าว
ได้ว่าในการบริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะอันเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนด้านการจัด
การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้
คุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีวิสัยทัศน์ในการ สร้างคนดี คนเก่ง
บนพื้นฐานความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล และมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก
ของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ
ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีศักยภาพและคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ
ตามหลักสูตร สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึง
และเท่าเทียม พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง และมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable
Development Goals: SDGs) ปรับสมดุและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้
เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อมุ่งพัฒนาสู่ Thailand 4.0 ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ของ
กระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง
ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง พัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์
ที่ความสมบูรณ์ เพื่อให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา
ความคิดเห็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ดังัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ รองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศได้ต่อไป

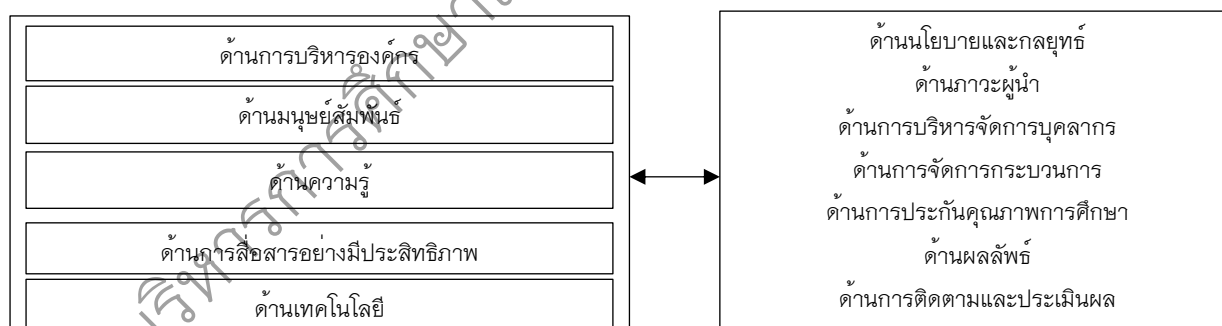
คำถามการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร
2. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร
3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 181 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,285 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ใช้การสุ่มแบบ

แบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่มหลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอโดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (บุญชม ศรีสะอาด, 2559, หน้า 47) ครุจำนวนทั้งสิ้น 237 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. แบบสอบถามการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้บริหารและข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับแบบสอบถามและดำเนินการเก็บแบบสอบถามกลับคืน
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 327 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.28 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.32 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.72
2. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการติดตามและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.26 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88
3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารองค์กร และด้านความรู้ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างความร่วมมือ หรือสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวดาว สอนพิน (2561, หน้า 45) ที่ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 11 ทักษะ คือ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการบริหาร ทักษะด้านการวางแผน ทักษะด้านการประเมิน ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ และทักษะด้านการสร้างทีมงาน ซึ่งทุกทักษะต่างก็มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคนี้ ผู้บริหารต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของมัทนา วังนอมศักดิ์ (2561, หน้า 156) ได้ศึกษาการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนในประเทศเพื่อให้มีความสามารถเทียบเคียงกับนานาชาติได้ โดยอาศัยบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จากแนวคิดดังกล่าวทำให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรการพัฒนาบุคลากรต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารโดยการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะเชิงความคิดรวบยอด ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ทักษะทางด้านอารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะในการจัดการตนเอง ทักษะในการจัดการอาชีพ ทักษะในการวัดและประเมินผลงาน มีทักษะการบริหารความเปลี่ยนแปลง ทักษะการชักจูงและทักษะการวิจัย จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลายเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการมีมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างความร่วมมือ และลดความตึงเครียดในการทำงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลต่าง ๆ ในการบริหารจัดการสารสนเทศ การนำเสนอผลงานต่าง ๆ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะของตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และรองรับการเปลี่ยนในรูปแบบต่าง ๆ ในยุคปัจจุบัน

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามและการประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ด้านผลลัพธ์ ด้านนโยบายและกลยุทธ์ ด้านการจัดการกระบวนการ และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องรู้ว่าแต่ละขั้นตอนนั้นดำเนินการ วัตถุประสงค์และมีเป้าหมายอย่างไรการที่เราจะทราบรายละเอียดได้นั้นต้องมีการติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563, หน้า 315) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการ

เสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับสฤทธิ มายศิริ (2560, หน้า 195) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักปัญญา 3 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กล่าวว่า ด้านวัดและประเมินผล (Assessment & Evaluation) รู้และเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง (Authentic Assessment) ให้ครอบคลุมทุกพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยปฏิบัติการวัดและประเมินผลอย่างมีระเบียบมีหลักเกณฑ์ถูกต้องเหมาะสม สามารถอธิบายในการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสมกับช่วงวัย ปฏิบัติการวัดให้เที่ยงตรงเป็นธรรมคงเส้นคงวาสอดคล้องกับ พรพินิจ ไชยลังกา (2561, หน้า 162) ได้ศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการจัดองค์การมีแนวทางพัฒนาคุณภาพ โดยให้ครูมีการจัดทำแบบทดสอบที่สามารถวัดสมรรถนะของผู้เรียน ครอบคลุมตรงประเด็น และจัดให้มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มีคุณภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีแนวทางพัฒนาคุณภาพได้แก่ ให้ผู้จัดทำสื่อได้มีการนำเสนอผลงานของตนเองอย่างภาคภูมิใจ ด้านการควบคุมมีแนวทางพัฒนาคุณภาพได้แก่ ฝึกครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง คือ ด้านการบริหารองค์กร ด้านความรู้ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารองค์กร ด้านความรู้ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันนี้ในหลาย ๆ องค์กรต่างมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ เข้ามาปรับประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อความทันสมัยความรวดเร็ว สะดวกสบาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร สอดคล้องกับ แพร้วดาว สอนงพันธ์ (2561, หน้า 43) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่องรวมถึงจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้ปกครองให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถตรวจสอบพฤติกรรมผลการเรียนรู้ ของบุตรหลานได้ รวมทั้งใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หมวดยุค สามารถเรียกใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา และใช้เทคโนโลยีในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ อันจะส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันควรมีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาด้วยเทคนิควิธีและกระบวนการต่าง ๆ ที่หลากหลาย รู้จักใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการบริหารงานอย่างชำนาญ เข้าใจในหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร และสามารถประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ และบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด ใช้เทคโนโลยีสมัยดิจิทัลใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เผยแพร่

ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่องสะดวกรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ มีสามารถในการคิดนอกกรอบและมีความสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าขององค์กรและมองได้อย่างทะลุปรุโปร่ง สามารถกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ ได้กว้างไกลชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายทาง การศึกษา นอกจากนี้แล้วผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีความสามารถในการสื่อสารในองค์กรได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะความสามารถในการติดต่อประสานงาน สามารถแสดงภาวะความเป็นผู้นำการจูงใจหรือชักจูงให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคคลากรส่งผลต่อประสิทธิภาพของบุคลากรและประสิทธิภาพของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังต้องดำเนินการควบคุม ติดตามและตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานตามเกณฑ์เพื่อตอบสนองตามความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และควรมีศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ เพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2561). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(1), 301 – 304.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2559). *การวิจัยเบื้องต้น*. อภิชาติการพิมพ์.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์. (2563). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 7(2), 314 – 315.
- พรพินิจ ไชยลังกา. (2561). การบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 9(1), 160 – 161.
- แพรวดาว สอนงพันธ์. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(4), 42 – 43.
- มัทนา วังนอมคักดี. (2561). ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 3(2), 200.
- สมหมาย อำต๋องกลอย. (2560). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย*, 7(1), 6.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สุกฤษฎี มายาศิริ. (2560). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักปัญญา 3 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(พิเศษ), 294 – 295.